

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเคลื่อนย้ายทรัพยากรบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กล่าวคือ มีการศึกษาข้อมูลทั้งในส่วนการเข้าไปมีส่วนร่วมในปรากฏการณ์และมีการใช้เครื่องมือวัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลจากการเข้าไปมีส่วนร่วม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบและใช้เหตุผล และนำวิธีการทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวด้วย (ศุภชัย ยาวะประภาส, 2544: 1-21) เพื่อให้ผลของการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร คือ จังหวัดที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครบทุก รูปแบบและทุกระดับ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งมีทั้งสิ้น 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ พระนครศรีอยุธยา นนทบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ระยอง ขอนแก่น อุบลราชธานี และนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลการเคลื่อนย้ายของพนักงานส่วนท้องถิ่นใน 9 จังหวัด โดยรวบรวมจากรายงานการประชุมของคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด และข้อมูลจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด จากนั้นนำสถิติของ 9 จังหวัด มาเปรียบเทียบกัน และเลือกจังหวัด 1 จังหวัดเป็นกรณีศึกษา โดยเมื่อผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลสถิติการเคลื่อนย้ายในแต่ละจังหวัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2547 พบว่าจังหวัด พระนครศรีอยุธยามีสถิติการเคลื่อนย้ายเฉลี่ยต่อปีสูงที่สุด คือ 156 ครั้ง ต่อปี แต่เมื่อนำสถิติดังกล่าวเปรียบเทียบสัดส่วนต่อจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดแล้ว พบว่าจังหวัด นนทบุรีมีสัดส่วนการเคลื่อนย้ายเฉลี่ยต่อปีสูงที่สุด คือ 2.91 กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี 1 แห่ง มีการโอนย้ายเฉลี่ย 2.91 ครั้งต่อปี โดยข้อมูลทั้งหมดแสดงดังตารางที่ 1 หน้าถัดไป

เนื่องด้วยจังหวัดนนทบุรีมีสัดส่วนการเคลื่อนย้ายเฉลี่ยต่อปีสูงที่สุดจากจังหวัด ประชากรทั้ง 9 จังหวัด ทำให้ผู้วิจัยเลือกจังหวัดนนทบุรีเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยสาเหตุที่ จังหวัดนนทบุรีมีสัดส่วนในการเคลื่อนย้ายของบุคลากรต่อจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงกว่าจังหวัดอื่นๆ เนื่องจากจังหวัดนนทบุรีมีพื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานคร มีความเจริญในด้านต่าง ๆ

และมีสภาพความเป็นเมืองสูง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรีส่วนใหญ่มีงบประมาณและรายได้ค่อนข้างมาก ส่งผลให้ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่นมีความต้องการโอนย้ายมาปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดนนทบุรีเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 1 แสดงสถิติการเคลื่อนย้ายเฉลี่ยต่อปีของพนักงานส่วนท้องถิ่น
ระหว่างปี พ.ศ. 2544 – 2547

จังหวัด	จำนวน อปท. (แห่ง)	สถิติการเคลื่อนย้าย เฉลี่ยต่อปี (ครั้ง)	สัดส่วนการเคลื่อนย้าย เฉลี่ยต่อปี ของ อปท. *
นครสวรรค์	145	121.58	0.84
พระนครศรีอยุธยา	161	156.00	0.97
นนทบุรี	47	136.75	2.91
สมุทรปราการ	49	80.40	1.64
สมุทรสาคร	39	65.83	1.69
ระยอง	71	99.33	1.40
ขอนแก่น	226	155.33	0.69
อุบลราชธานี	74	78.92	1.07
นครศรีธรรมราช	190	108.75	0.57

หมายเหตุ : * สัดส่วนการเคลื่อนย้ายเฉลี่ยต่อปีของ อปท. คำนวณจากจำนวนครั้งในการเคลื่อนย้ายเฉลี่ยต่อปีกับจำนวน อปท. ในจังหวัด อาทิ จังหวัดนครสวรรค์ อปท. 1 แห่ง มีการโอนย้ายเฉลี่ยประมาณ 0.84 ครั้ง/ปี

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) และการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม รายละเอียดดังนี้

3.2.1 การเก็บข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยได้การศึกษาและวิจัยเอกสาร โดยค้นคว้าข้อมูลและ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีแหล่งที่มา คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง หนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เป็นต้น

3.2.2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ทำการเลือกสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเคลื่อนย้ายพนักงานส่วนท้องถิ่น อาทิ คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วน ท้องถิ่น (ก.ถ.) คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ., ก.ท., ก.อบต.) คณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น ตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ พลาเรือน (ก.พ.) ตัวแทนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยมีรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ แสดงดัง ตารางที่ 2

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย ได้แก่ รูปแบบของการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการเคลื่อนย้ายทรัพยากรมนุษย์ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และพนักงานส่วนท้องถิ่น สิทธิในการเคลื่อนย้ายของพนักงานส่วนท้องถิ่น และแนวทางในการแก้ปัญหาการโอนย้าย

ตารางที่ 2 แสดงรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ เรียงลำดับตามเวลาในการให้สัมภาษณ์

ลำดับ	วันสัมภาษณ์	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์
1	6 มิถุนายน 2548	คุณเรวัตร กนกวิรุพห์	ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน
2	7 มิถุนายน 2548	คุณวิลาสินี พ่วงสุด	บุคลากร 7 ว. เทศบาลเมืองบางบัวทอง
3	7 มิถุนายน 2548	คุณวีระชัย ชันรุ่งเรือง	รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองบางบัวทอง
4	7 มิถุนายน 2548	คุณโกวิทย์ เจริญนนทสิทธิ์	นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองบางบัวทอง
5	9 มิถุนายน 2548	คุณวรพจน์ พวงแย้ม	นายก องค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน
6	15 มิถุนายน 2548	คุณสุนันทา ปรีชาหาญ	ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด

ลำดับ	วันสัมภาษณ์	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์
7	15 มิถุนายน 2548	คุณสมชาย ทัดซัง	นายก องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกร็ด
8	15 มิถุนายน 2548	คุณธนกฤต รัตนพงศ์วี	ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย ก.อบต.จังหวัดนนทบุรี
9	15 มิถุนายน 2548	คุณประสาร กลั่นคุ้ม	นายก องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย
10	16 มิถุนายน 2548	คุณชาติ ศรีสันต์	ปลัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ก.จ.จ. จังหวัดนนทบุรี
11	16 มิถุนายน 2548	พ.ต.อ.ธงชัย เย็นประเสริฐ	นายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ก.จ.จ. จังหวัดนนทบุรี
12	17 มิถุนายน 2548	คุณพรเทพ ประดับพลอย	นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบางม่วง
13	17 มิถุนายน 2548	คุณยุพา ศรีพนากร	ปลัด เทศบาลตำบลบางม่วง
14	21 มิถุนายน 2548	คุณอนันต์ ตรีนิตย์	ผู้ทรงคุณวุฒิ ก.จ.จ. จังหวัดนนทบุรี
15	28 มิถุนายน 2548	คุณขจร ศรีชวโนทัย	เจ้าพนักงานปกครอง 7 สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี
16	29 มิถุนายน 2548	คุณชลธิ์ ยิ่งตรง	รองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากร ท้องถิ่น
17	30 มิถุนายน 2548	น.พ. ณรงค์ ตั้งตรงไพโรจน์	นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ก.จ.จ. ก.ท.จ. และ ก.อบต. จังหวัดนนทบุรี
18	5 กรกฎาคม 2548	คุณธงชัย เกตุราทร	ผู้ทรงคุณวุฒิ ก.อบต. จังหวัดนนทบุรี
19	8 กรกฎาคม 2548	คุณสิทธิพล วงษ์คนตรี	ปลัด เทศบาลนครนนทบุรี ก.ท.จ. จังหวัดนนทบุรี
20	13 กรกฎาคม 2548	พ.ต.ท.ยศพร สมิตะสิริ	รองผู้กำกับการอำนวยการตำรวจภูธรจังหวัด นนทบุรี (แทน ก.ท.จ. จังหวัดนนทบุรี)

ลำดับ	วันสัมภาษณ์	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์
21	19 กรกฎาคม 2548	คุณชนินทร์ ราชมณี	รักษาการ ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐาน การบริหารงานบุคคล กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
22	20 กรกฎาคม 2548	คุณชุมพร พลรัักษ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น
23	23 สิงหาคม 2548	คุณสมนึก ธนเดชากุล	นายกเทศมนตรี เทศบาลนครนนทบุรี ก.ท. และ ก.ท.จ. จังหวัดนนทบุรี
24	24 สิงหาคม 2548	คุณบรรหาร จงเจริญประเสริฐ	ผู้ตรวจราชการสำนักงานศาลยุติธรรม
25	25 สิงหาคม 2548	คุณคำรณ บุญเชิด	ผู้ทรงคุณวุฒิ ก.จ. และ ก.จ.จ. จังหวัดนนทบุรี
26	25 สิงหาคม 2548	คุณเยาวลักษณ์ กุลพานิช	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล 8 ว. สำนักงาน ก.พ.
27	31 สิงหาคม 2548	รศ.อัยยงค์ ป่าณิกบุตร	ผู้ทรงคุณวุฒิ ก.ถ. และ ก.อบต.
28	2 ธันวาคม 2548	ศ.ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและการปกครอง ส่วนท้องถิ่น
29	14 ธันวาคม 2548	ศ.ดร.จรัส สุวรรณมาลา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น
30	15 ธันวาคม 2548	ศ.ดร.สุภชัย ยาวะประภาส	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 24 แห่ง จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัดนนทบุรีจำนวน 47 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น ซึ่งครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท ได้แก่ องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์กรบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ดังรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามตารางที่ 3 ในหน้าถัดไป โดยใช้แบบสอบถาม(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.) จำนวนทั้งสิ้น 240 ชุด

ตารางที่ 3 แสดงรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน (แห่ง)	รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1	1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี
เทศบาล	7	1. เทศบาลนครนนทบุรี 2. เทศบาลเมืองบางบัวทอง 3. เทศบาลตำบลบางศรีเมือง 4. เทศบาลตำบลปลายบาง 5. เทศบาลตำบลไทรม้อ 6. เทศบาลตำบลบางใหญ่ 7. เทศบาลตำบลบางม่วง
องค์การบริหารส่วนตำบล	16	1. องค์การบริหารส่วนตำบลบางกร่าง 2. องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ 3. องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย 4. องค์การบริหารส่วนตำบลบางสีทอง 5. องค์การบริหารส่วนตำบลบางคูรัด 6. องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักพัฒนา 7. องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักใหญ่ 8. องค์การบริหารส่วนตำบลละหาร 9. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ 10. องค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด 11. องค์การบริหารส่วนตำบลบางม่วง 12. องค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง

รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน (แห่ง)	รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
		13. องค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน 14. องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ 15. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ 16. องค์การบริหารส่วนตำบลเสาชางหิน

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลจึงทำการแยกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงโดยการใช้หลักเหตุผลและหลักวิชาการทางรัฐประศาสนศาสตร์ โดยอยู่ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนั้น ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows (Statistical Package for School Science) มาประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 240 ชุด เพื่อให้ได้ค่าทางสถิติ จากนั้นให้ความหมายค่าทางสถิติ และนำไปเป็นข้อมูลสนับสนุนการสัมภาษณ์